



RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

dr Janusz KOCHANOWSKI

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, 28.04.2006 r.

37273

RPO-530653-XI/06/AN

Pan
Krzysztof Michałkiewicz
Minister Pracy i Polityki
Społecznej
WARSZAWA

Wielce Szanowny Panie Ministrze,

W ostatnim czasie napłynęło do Rzecznika Praw Obywatelskich wiele skarg dotyczących interpretacji przepisu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. Nr 86, poz. 732 ze zm.), który stanowi, że ilekroć w ustawie jest mowa o: „bezskuteczności egzekucji - oznacza to egzekucję, w wyniku której nie wyegzekwowano należności z tytułu świadczeń alimentacyjnych za okres trzech ostatnich miesięcy”.

Część z tych skarg dotyczy spraw sądowych, w których powoływana jest interpretacja Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej zamieszczona na stronie internetowej Ministerstwa. Zgodnie z tą interpretacją egzekucja jest bezskuteczna w sytuacji „gdy komornik nie wyegzekwował od dłużnika alimentacyjnego całości należności z tytułu świadczeń alimentacyjnych. Jest ona bezskuteczna do czasu, gdy komornik nie wyegzekwuje od dłużnika całości bieżących i zaległych alimentów. Brak przysłowiowej złotówki powoduje, że egzekucja jest bezskuteczna i jeżeli osoba spełnia pozostałe warunki określone w ustawie przysługuje jej zaliczka alimentacyjna.” Wyjaśnienia Ministerstwa nie są jednak wiążące dla sądów (nie mieszczą się w konstytucyjnym systemie źródeł prawa).

Liczne skargi kierowane do Rzecznika wskazują, że zarówno część komorników, jak również organy orzekające, w tym organy odwoławcze wydające decyzje w sprawie zaliczki alimentacyjnej interpretują w. wym. przepis odmiennie (kopie decyzji w załączeniu). Przyjmują one, że jeśli komornik sądowy w okresie ostatnich trzech miesięcy wyegzekwował część alimentów, to egzekucja świadczeń alimentacyjnych nie jest bezskuteczna. Taka wykładnia tego przepisu może wiązać się z faktem, że przepisy nie dają możliwości uwzględnienia (zaliczenia) wyegzekwowanych świadczeń przy wydaniu pierwszej decyzji (uzyskaniu prawa do zaliczki), co po trzech miesiącach może prowadzić do sytuacji nieprzewidzianych i niekorzystnych dla uprawnionych. Interpretacja ta znajduje także uzasadnienie w redakcji wzoru zaświadczenia komornika o bezskuteczności prowadzonego postępowania egzekucyjnego oraz o wysokości wyegzekwowanego świadczenia alimentacyjnego, który stanowi Załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 7 czerwca 2005 r. w sprawie wzoru wniosku o ustalenie prawa do zaliczki oraz odpowiednich zaświadczeń. (Dz. U. z 2005 r., Nr 105, poz. 882).

Stan prawny umożliwiający przyjęcie tak odmiennych rozstrzygnięć w tych samych okolicznościach faktycznych spraw musi zostać zmieniony. Przyjęcie interpretacji przeciwnej, niż zastosowana przez Ministerstwo - niewątpliwie bliższej obecnej treści przepisów - prowadzić może do utrwalenia nierówności w prawie podmiotów charakteryzujących się tą samą cechą istotną i uniemożliwić znacznej grupie dzieci uzyskanie uprawnienia do zaliczki w sytuacji, gdy inne już uprawnione dzieci - w tej samej sytuacji - korzystają z niej.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147) uprzejmie proszę Pana Ministra o zainicjowanie prac legislacyjnych w celu precyzyjnego sformułowania obowiązującego przepisu.

Łączę wyrazy szacunku

/-/